

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2022-11-09
NR: 19
KONTAKT: Presstjänsten 08-787 02 00

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

Utmaningar för den finansiella stabiliteten

Inflationen är hög och centralbankerna har därför stramat åt penningpolitiken snabbt. En viktig anledning till att inflationen stigit är Rysslands invasion av Ukraina, som bland annat har medfört stora störningar på energimarknaden i Europa. Tillväxtutsikterna i Sverige och omvärlden har försämrats och riskerna för den finansiella stabiliteten har ökat. I det svenska finansiella systemet är den största risken bankernas exponering mot de högt skuldsatta fastighetsföretagen, men även hushållens höga skuldsättning gör systemet sårbart.

Riskerna i det finansiella systemet har ökat

Världsekonomin präglas för närvarande av att inflationen har stigit till nivåer som inte setts på decennier. En av orsakerna är att det under pandemin uppstod globala obalanser mellan utbud och efterfrågan vilket ledde till att priserna på flera viktiga rå- och insatsvaror steg kraftigt. Dessutom har Rysslands invasion av Ukraina drivit upp priserna än mer på exempelvis livsmedel och medfört stora störningar på energimarknaden i Europa. Elpriserna är nu mycket volatila och periodvis på väldigt höga nivåer.

Att inflationen är hög och räntorna fortsätter att stiga, samtidigt som tillväxten förväntas bli sämre, innebär utmaningar för stabiliteten i det globala finansiella systemet. Efter många år med låg inflation och mycket låga räntor, stigande tillgångspriser och allt högre skuldsättning är det osäkert hur ekonomins aktörer kan hantera en snabb uppgång i inflation och räntor.

I Sverige har det över tid byggts upp stora sårbarheter i det finansiella systemet. Det handlar i första hand om bankernas exponering mot de högt skuldsatta kommersiella fastighetsföretagen men även om den höga skuldsättningen bland hushållen. Påfrestningarna på många aktörer i det finansiella systemet är nu tydliga.

De ekonomisk-politiska ramverk som infördes efter 1990-talskrisen samt förstärkningarna av de finansiella regelverken som skedde efter den globala finanskrisen

2008-2009 bidrar till att svensk ekonomi i flera avseenden har relativt goda förutsättningar att klara av påfrestningar. Det nuvarande ekonomiska och geopolitiska läget innebär dock att både svenska och utländska stabilitetsvårdande myndigheter måste vara vaksamma på utvecklingen och stå redo att sätta in åtgärder, om situationen skulle kräva det. Riksbanken har till exempel möjlighet att tillhandahålla likviditet vid behov. Det är dock viktigt att marknadsaktörerna inser att de inte alltid kan räkna med stöd, då det inte är Riksbankens uppgift att underlätta för enskilda aktörer som har tagit för stora risker.

Läget understryker vikten av god motståndskraft

Den ekonomiska utvecklingen innebär en ökad risk för att de svenska storbankerna ska drabbas av stora kreditförluster. För att de ska kunna hantera eventuella förluster och ha fortsatt goda möjligheter att förse ekonomin med krediter även i ett stressat läge är det viktigt att motståndskraften i banksektorn är god. Eftersom riskerna nu har ökat anser Riksbanken att bankerna bör vara återhållsamma med stora utdelningar och aktieåterköp.

För att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt och hantera riskerna med hushållens skuldsättning krävs det breda reformer inom bostads- och skattepolitiken. Frånvaron av reformer har bidragit till att det funnits ett behov av makrotillsynsåtgärder. De åtgärder som Finansinspektionen satt in, som amorteringskraven och bolånetaket, har fått hushållen att amortera mer och ta mindre lån. Riksbanken anser att dessa åtgärder bör behållas och att det vore olämpligt att nu införa ett generellt undantag i amorteringskraven.

Cyberhotet har ökat i takt med att det säkerhetspolitiska läget försämrats under 2022. Därför är det viktigt att skyndsamt stärka förmågan att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot. Riksbanken konstaterar att arbetet går framåt, men ambitionen och takten bör höjas.

En pressträff med riksbankschef Stefan Ingves och Olof Sandstedt, chef för avdelningen för finansiell stabilitet, hålls idag 11:00 på Riksbanken men föranmälda journalister kan även delta och ställa frågor via Zoom. För att delta krävs presslegitimation eller motsvarande. Presskonferensen sänds direkt på riksbank.se. De journalister som vill delta och ställa frågor via Zoom föranmäler sig till presstjänsten antingen via telefon 08-787 0200 eller via mejl susanne.meyer@riksbank.se senast den 9 november klockan 10.00.